

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa K. L.
przeciwko Urzędowi Gminy Trzcianne
o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 czerwca 2024 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży
z dnia 17 listopada 2022 r., sygn. akt III Pa 12/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych), wraz z odsetkami, o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Łomży w sprawie z powództwa K. L. przeciwko Urzędowi Gminy T. o odszkodowanie za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu, na skutek apelacji obu stron postępowania od wyroku Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 18 listopada 2019 r., zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda 12.757,27 zł tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego

traktowania w zatrudnieniu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz 1050,84 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt I); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że zastąpił kwotę 1.350 zł kwotą 675 zł (pkt II), w pozostałym zakresie oddalił apelację powoda (pkt III); oddalił apelację pozwanego (pkt IV); odstąpił od obciążania pozwanego brakującą częścią opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony (pkt V); zasądził od pozwanego na rzecz powoda 2.467,71 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego (pkt VI).

Wcześniej zaskarżonym następnie apelacjami obu stron postępowania wyrokiem z dnia 18 listopada 2019 r. Sąd Rejonowy w Łomży zasądził od pozwanego na rzecz powoda tytułem odszkodowania za naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu kwotę 1.850 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 13 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty (pkt Ia), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwotę 675, - zł (pkt Ib), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II); zasądził od powoda na rzecz pozwanego 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III), nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 257,72 zł tytułem części kosztów sądowych, od uiszczenia których powód był zwolniony z mocy prawa (pkt IV), wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1.850 zł (pkt V).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której wskazał, że zaskarża wyrok Sądu Okręgowego w Łomży „z dnia 22 czerwca 2022 r.” w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego: 1) art. 18^{3a} § 1 k.p., przez błędną jego wykładnię polegającą na uznaniu że przyczyną dyskryminacji pracownika może być zatrudnianie pracownika na zasadach i warunkach podobnych jak inni pracownicy jednostki, 2) art. 18^{3b} § 1 pkt 1 k.p., przez błędną jego wykładnię i zastosowanie polegającą na uznaniu że przyczyną dyskryminacji pracownika może być zatrudnianie pracownika na zasadach i warunkach podobnych jak inni pracownicy jednostki.

Ponadto skarżący podniósł zarzut naruszenia prawa procesowego, mającego istotny wpływ na wynik sprawy: art. 379 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 6 ust. 1 i art. 13 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych, przez niezgodną z przepisami obsadą sądu prowadzącą do nieważności postępowania z uwagi na to, że Sędzia „E. P.” będąc, powołana przez Prezydenta RP na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Białymstoku na skutek rekomendacji KRS uchwałą z dnia 2 grudnia 2021 r., a więc w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), co narusza standardy niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zniesienie postępowania przed Sądem Okręgowym w Łomży od dnia 22 sierpnia 2022 r. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Łomży do ponownego rozpoznania, a ponadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje oraz za postępowanie przed Sądem Najwyższym.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na nieważność postępowania, która zachodzi w jego ocenie w niniejszej sprawie z uwagi na nieprawidłową obsadę sądu. Wskazał, że w skardze kasacyjnej podniósł zarzut niezgodnej z przepisami prawa obsady sądu prowadzącej do nieważności postępowania, który to zarzut uzasadnia rozpoznanie skargi kasacyjnej w sprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej pozwanej, ewentualnie wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z ustawowymi odsetkami jak za opóźnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna

być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2020 r., I UK 310/19, LEX nr 3214948). Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12 i powołane tam orzeczenia).

W pierwszej kolejności odniesienia wymaga błędne wskazanie w skardze kasacyjnej daty zaskarżonego orzeczenia jako „22 czerwca 2022 r.” w miejsce prawidłowego „17 listopada 2022 r.” i zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniesioną przez powoda wniosek o odrzucenie skargi kasacyjnej. Podkreślić więc należy, że pozostałe wskazane przez skarżącego dane, w tym sygnatura akt sprawy III Pa 12/22, pozwalają na identyfikację zaskarżonego orzeczenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że błąd w podaniu jednej z kilku informacji identyfikujących orzeczenie zaskarżone skargą kasacyjną, przy prawidłowym oznaczeniu pozostałych danych, dostatecznie wskazujących, które orzeczenie zostało zaskarżone, nie może być - jako wynikający z oczywistej omyłki - utożsamiany z niewypełnieniem wymagania konstrukcyjnego przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2022 r., III CZ 251/22, LEX nr 3458119). W sprawie przyjęto więc, że brak jest podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej na tej podstawie.

W sprawie nie zostały natomiast spełnione przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W odniesieniu do podnoszonej przez skarżącego nieważności postępowania przed Sądem drugiej instancji z uwagi na sprzeczny z przepisami prawa zdaniem skarżącego skład sądu orzekającego (art. 379 pkt 4 k.p.c.) zauważyć należy, że jak wskazuje się w judykaturze powołanie sędziego sądu powszechnego na wniosek aktualnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa nie jest okolicznością, która samodzielnie może prowadzić do przyjęcia, że postępowanie z udziałem takiego sędziego jest dotknięte

nieważnością w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. (stanowisko takie zajęto ostatnio chociażby w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2023 r., I CSK 5200/22, LEX nr 3648337, czy też z dnia 28 czerwca 2023 r., I PSK 47/22, LEX nr 3575106). We wniesionej w niniejszej sprawie skardze kasacyjnej skarżący nie przedstawił takich okoliczności, które poza powołaniem sędzi Sądu Okręgowego E. P. przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa po zmianach ustawowych, mogłyby prowadzić do stwierdzenia, że przy orzekaniu w niniejszej sprawie doszło do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach wywołanych wniesieniem skargi kasacyjnej rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., z uwzględnieniem odsetek wynikających z art. 98 § 1¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]